Aan de Gemeenteraad
Van de Gemeente Uden
Postbus 83
5400 AB UDEN

Uden, 5 juli 2016

Geachte Raadsleden,

Betreft:

BEZWAAR tegen het ontwerpbestemmingsplan Foodcourt (Postcode 5406 PL)

Op de kop af zes jaar en vijf dagen geleden zijn mijn vriendin en ik komen wonen in buurtschap de Rakt. Wij hebben heel bewust voor deze locatie gekozen. De Rakt ligt midden tussen de natuurgebieden Annabosje, Bedaf en de Maashorst. Wij baseerden ons op het voornemen van een reeds lang gevolgde en bestendige beleid van de Gemeente Uden om in het gebied tussen Bedaf en de Maashorst geen nieuwbouw toe te staan, maar juist te investeren in natuur en gezondheid. Ik citeer enkele passages uit de Toelichting van de Gemeente op het Bestemmingsplan Buitengebied Uden 2014:

> *"**2.2.6 Bos, natuurgebied en agrarische gronden met landschaps- en natuurwaarden***
> *Het landschap van Uden is het visitekaartje, met als voorbeelden de Maashorst, Bedaf, het Duits Lijntje, bossen Odiliapeel, de Leijgraaf en de Peelrandbreuk. Vooral het landschap aan de westzijde van Uden is het natuurlijke en recreatieve visitekaartje. Het gemeentelijk beleid richt zich dan ook vooral op het beschermen, behouden en versterken hiervan."*

en

> *"**3.2.6 Cultuurhistorische/Archeologische Waardenkaarten (2006 en 2012)***
> *(…)Daarnaast is een aantal kenmerkende historische*
> *groenstructuren aanwezig zoals:*
> *- het bosgebied Bedafsche bergen;*
> *- het natuurgebied Maashorst;*
> *(…)*
> *Op de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart uit 2010 zijn de cultuurhistorisch waardevolle elementen op hoofdlijnen c.q. op landschapsniveau aangeduid. In dit verband valt een groot deel van de gemeente Uden binnen de cultuurhistorische landschappen 'productiebossen Uden noord, Steenbergen en Bedafsche bergen' en 'Landgoederen de Peel'. (…)"*

en

> *"**3.2.7 Aardkundig Waardevolle Gebiedenkaart (2005)***
> *(…)*
> *In de gemeente Uden liggen delen van de aardkundig waardevolle gebieden, te weten 'Peelrandbreuk, Maashorst' en 'Bedafsche bergen'. De aardkundig waardevolle gebieden binnen het plangebied zijn van een passende regeling met bijbehorend adequaat beschermingsregime voorzien."*

De Gemeente Uden heeft het voornemen om een Foodcourt met een 40 meter hoge reclamezuil toe te staan op de huidige locatie aan de Looweg ten oosten van de A50 in Uden. Deze locatie is dan weliswaar niet midden in het natuurgebied als bedoeld in de hiervoor genoemde passages, maar men kan zich afvragen of deze locatie wel passend is.

Ten eerste vormt afslag 14 (Zeeland/Uden) wel degelijk de entree van het hiervoor genoemde unieke Maashorst/Bedaf gebied. De entree vormt nu eenmaal het visitekaartje van de gemeente. De vraag is of dat visitekaartje de entree van deze groene en gezonde zone ten goede komt. Ik meen van niet. De Gemeente Uden predikte in de Noordwestelijke rand van Uden tot voor kort slechts van groen en gezondheid. In die visie past een KFC en een McDonalds natuurlijk niet.

Ten tweede heeft een zuil van maar liefst 40 meter hoogte wel degelijk effect op de natuurbeleving in deze gebieden. Indien men een natuurwandeling maakt van het Annabosje via de Strikseweg naar de Maashorst, dan zult u de 40 meter hoge Hamburger-mast vrijwel constant in het oog hebben. Dat geldt al helemaal in de winter, wanneer de bladeren van de bomen zijn. Voor de goede orde: Ik onderscheid (1) natuur en (2) natuur*beleving*. Dat eerste wordt aangetast door het zwerfafval, dat tweede ook door een 40 meter hoge mast.

Maar er zijn meer redenen waarom het foodcourt in zijn algemeenheid en de reclamezuil in het bijzonder, slechte plannen zijn. In deze uitgebreide brief zal ik de voor- en nadelen benoemen. Ik hoop dat u met mij – en naar ik begrijp vele andere tegenstanders – tot de onvermijdelijke conclusie zult komen dat Uden voor de liefhebbers van dergelijke junkfood al meer dan genoeg te bieden heeft en dat het verkwanselen van de horizon, de natuur en de gezondheid de burgers van Uden niet in proportionele verhouding staat tot het licht economisch gewin. Voor de goede orde: Ik ben een liberaal in hart en nieren, maar dit plan heeft werkelijk zoveel nadelen, dat uitvoering daarvan in mijn ogen een slechte zaak zou zijn.

Voordelen van het Foodcourt

Economisch voordeel

Het enig voordeel van het Foodcourt – voor zover ik mij kan bedenken – is economisch gewin. Er zullen enkele tientallen banen gecreëerd worden. Daarnaast zal de Gemeente Uden wellicht meer inkomsten ontvangen uit precario belasting of andere belastingvoordelen.

Vraag 1: Is becijferd wat het economisch gewin is van de Gemeente Uden zal zijn? Hoeveel nieuwe dienstverbanden zullen worden aangeboden? Hoeveel Fte is dat? Wat is het gemiddelde loon? Wat is de gemiddelde leeftijd van de werknemers?

Mijn vragen lijken wellicht gedetailleerd, maar zijn dat allerminst. Het plan zal ongetwijfeld lijden tot nieuwe banen en meer inkomsten voor de Gemeente. Echter, de burger heeft er ook recht op om te weten waaruit die voordelen dan bestaan. Pas dan kan een afgewogen beslissing worden genomen.

Naar mijn verwachting zullen de economische effecten voor de gemiddelde burger echter zeer minimaal zijn. Sterker, de gemiddelde burger zal er waarschijnlijk nauwelijks enig voordeel van hebben. Laten we wel wezen: Het is niet zo dat een Google of een ASML zich naast afslag 14 zal gaan vestigen.

De Tinq betreft een onbemand tankstation. Daarvan lijken mij de economische voordelen voor de Udense burger minimaal te zijn. Sterker, ik vraag mij zelfs af of de tankstations in het dorp (met name de AVIA in de Bitswijk en de Shell Schimmel in de Kornetstraat) – met hun bemande tankstations – niet genoodzaakt zullen zijn om in hun personeelsbestand te moeten gaan snijden. Hetzelfde geldt voor de snackbarhouders in het dorp. Ik noem een Nardje, fine food, e.a.

Naar ik meen, worden de economische effecten schromelijk overschat. Het is algemeen bekend dat – afgezien van de filiaalmanager – bij McDonalds of KFC (over het algemeen) niet de meest hoogopgeleide en best verdienende mensen werkzaam zijn. Het betreft waarschijnlijk enkele tientallen banen voor lager opgeleiden en/of studenten. Ik realiseer mij dat ook die banen gecreëerd moeten worden. Echter, wij in Uden zijn toch zeker wel in staat om daarvoor andere (gezondere) alternatieven te bedenken?

Nadelen van het foodcourt

Gezondheid

Ik vraag mij (in brede zin) af of wij – Udenaren – een dergelijk foodcourt wel moeten willen.

Immers, het zijn (aantoonbaar) vaak diezelfde lager opgeleiden en jongeren, die procentueel gezien het meest regelmatig gebruik maken van de junkfood van McDonalds en KFC. Ik raad alle raadsleden aan om de documentairefilm "*Super Size Me*" (2004) te bekijken van documentairemaker "Morgan Spurlock". De fastfood-industrie wurmt zich in allerlei bochten om de effecten van hun calorierijke zoute en zoete producten te bagatelliseren, maar het lijkt nu toch echt vast te staan dat dergelijke producten niet bepaald bijdragen aan ons welzijn. Sterker, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft ontdekt dat sinds enkele jaren de jongere generatie minder gezond is dan de vorige. Daarvoor zijn natuurlijk meer oorzaken aan te wijzen dan enkel de fastfoodproducten, maar een ongezonde snelle hap is wel een zeer belangrijke factor daarin.

Waarom schrijf ik het voorgaande? Zoals ik aangaf, ben ik een liberaal in hart en nieren. Een verbod op junkfood zou ik allerminst promoten. Echter, ik ben van mening dat burgers minst genomen tegen de schadelijke effecten van bepaald consumentengedrag beschermd moeten worden. Dat geldt niet alleen voor snacks, maar evengoed voor rookwaren en/of alcohol. En wat de wethouder lijkt te vergeten, is dat voor liefhebbers van dergelijke producten reeds een McDonalds in het centrum aanwezig is. Die hoeft nooit ver te reizen voor zijn vette hap.

Twee McDonalds in een dorp van 35.000 inwoners met een 'sky-line bepalende reclamezuil van 40 meter hoog' is gewoonweg te veel. Bovendien kunnen de liefhebbers van McDonalds op de autosnelweg in Veghel en in Heesch (onze buurgemeenten) ook reeds door de McDrive. Met andere woorden: er zijn alternatieven genoeg.

Ook voor mijn kinderen (0, 3 en 5) maak ik mij toch enigszins zorgen. Zij komen dadelijk elke dag (van en naar school) langs de McDonalds gefietst. Hoewel ook bij ons aan de keukentafel heus weleens snacks worden gegeten, realiseer ik mij ook dat McDonalds een ongelooflijke aantrekkingskracht heeft op 'altijd- trek-hebbende-pubers', die volop in de groei zijn. McDonalds speelt daar handig op in met aanbiedingen als 'euroknallers' en kortingcodes. De verleiding voor scholieren wordt wel erg groot als McDonalds hamburgers aanbiedt voor € 1,- of complete menu's voor € 3,-. Dat zijn zelfs voor scholieren betaalbare snelle happen.

Voor de goede orde: Ik ben niet tegen snackbars of junkfood. De simpele vraag die ik mij stel is (1) of de Gemeente het in deze mate – met twee McDonalds in één dorp – moet faciliteren en (2) of de Gemeente moet toestaan dat er op deze wijze – met een mast van 40 meter – reclame voor wordt gemaakt. De balans is mijns inziens zoek.

Vraag 2: Is becijferd wat voor invloed dergelijke fastfoodrestaurants hebben op de gezondheid van haar bezoekers en de bewoners van Uden in het bijzonder?

Zwerfafval

Met de Maashorst en Bedaf heeft de Gemeente Uden goud in handen. Het is een uniek gebied, dat zoveel mogelijk schoon moet blijven. Met grote regelmaat maak ik langs de Canadasweg en de Strikseweg een rondje met een vuilniszak en een prikstok. Reeds nu is het ongelooflijk wat ik aan

zwerfafval uit de berm en sloot vis: complete barbecues, schoenen, accu's, verpakkingsmaterialen etc. De matrassen laat ik meestal liggen tot de Gemeente die komt ophalen. Ze passen gewoonweg niet in mijn kliko.

Het is geen mogelijkheid, maar een zekerheid, dat de hoeveelheid zwerfafval van een KFC of McDonalds op de Maashorst, Bedaf en in onze bermen en sloten zal gaan toenemen. Met name voor jeugd is natuurlijk niets leuker dan een BigMac-menu te halen en deze 's avonds op Bedaf of de Maashorst op te eten. Ik kan u vertellen dat die papieren zakken niet allemaal keurig thuis in de vuilnisbak gaan verdwijnen. Maar ook de milkshake of McFlurry zal regelmatig van de fiets in de sloot worden gemikt, voordat men thuis is.

McDonalds en KFC zullen stellen niet verantwoordelijk te zijn voor het gedrag van hun klanten. Dat is juist. Echter, het is wel een feit (waarvoor we onze ogen niet moeten sluiten) dat de hoeveelheid zwerfafval enorm zal gaan toenemen. Ook dat heeft effect op de natuurbeleving op Bedaf of de Maashorst. McDonalds en KFC zullen ongetwijfeld gaan toezeggen om hun parkeerplaats (en wellicht nog 100 meter) in de omtrek dagelijks de rommel te verwijderen, maar dat is natuurlijk niet voldoende. Ik stoor mij mateloos aan het zwerfafval dat (met name door bezoekers van McDrive's) kilometers ver in de omtrek uit het raam worden gegooid. Dat gaat McDonalds op geen enkele manier tegen. Dat kan ook niet. Maar feit is wel dat het gebeurd. Nu hebben we nog de kans om aan te geven dat we dit niet willen.

Vraag 3: Is becijferd hoeveel zwerfafval er extra zal komen in onze buurten? Is becijferd wat het de gemeente extra zal gaan kosten om dit zwerfafval op te ruimen?

Horizonvervuiling

Het meest bizarre element van het hele plan is in mijn ogen toch wel de reclamemast van 40 meter hoogte.

De eerste vraag is of een dergelijke horizonvervuilende reclamemast wel nodig is. Mij lijkt van niet. Ik heb nu reeds een navigatiesysteem in mijn auto, waarin ik kan instellen dat ik mij wil begeven naar de dichtstbijzijnde eetgelegenheid of tankstation. Over een paar jaar zullen de navigatiesystemen in alle auto's deze functie hebben. Die systemen maken dergelijke hoge reclamezuilen dan ook overbodig. Dat is dan ook nergens goed voor. Maar goed, als we nu toestaan dat die paal er komt, dan is het kwaad al geschied.

De tweede vraag is of een dergelijke paal 40 meter hoog moet zijn. Naar ik begrijp was het 'plan' aanvankelijk om de mast 47 meter hoog te maken. Nu zou dat nog 'slechts' 40 meter hoog worden. Hoewel ik twijfel aan de intenties van de plannenmakers, merk ik op dat 40 meter even hoog is als de tower-bridge in Londen of de Markthal in Rotterdam. Dat is werkelijk bizar. Om een idee te geven heb ik als **bijlage 1** foto's aangehecht van deze objecten. Bijna nergens zijn de reclamemasten zo hoog. Een uitzondering daargelaten, zijn dergelijke masten meestal 20 à 25 meter hoog.

Op internet (www.ftv-adviesburo.nl) vond ik toevallig een foto van een mast van 40 meter die voor McDonalds is gemaakt. Als **bijlage 2** hecht ik deze foto aan. De constructie is ongelooflijk zwaar uitgevoerd. Dat wordt pas duidelijk wanneer men de constructie beziet in relatie tot de man die ernaast loopt. Dit is geen normale reclamezuil, zoals men die bijvoorbeeld ook in Veghel naast de A50 heeft. Deze wordt bijna twee maal zo hoog. Werkelijk absurd in mijn ogen.

Vanuit ons slaapkamerraam, kijken wij nu in het groen. Ik verwijs u naar **bijlage 3** voor ons uitzicht. Naar ik vrees, zullen wij dadelijk vanuit de Rakt tegen een 40 meter hoge reclamezuil aankijken. "En waarom?", vraag ik mij dan af. Het antwoord luidt waarschijnlijk dat McDonalds en KFC graag willen dat de kinderen op de achterbank reeds bij Mariaheide of Nistelrode zullen beginnen roepen om McDonalds, als zij die mast daar zullen zien. Men wil niet het risico lopen klanten te missen, doordat de bochtige A50 in combinatie met het loofgroen van Uden het zicht op een lagere mast zal ontnemen. Ik vind het werkelijk bizar. Dit is de slechtst mogelijke reden voor

Uden om haar skyline met de prachtige Petruskerk te verkwanselen. Bovendien kunnen die kinderen op de achterbank beter aardbeien gaan halen bij Jan van den Elzen. Dat is gezonder en meer in lijn met de visie die Uden zou moeten willen uitstralen.

Vraag 4: Is een reclamezuil noodzakelijk? Hebben McDonalds, KFC en Subway de reclamemast als voorwaarde gesteld voor hun bereidheid tot vestigen? Wat zijn de precario-inkomsten voor de gemeente Uden? Wordt de reclamemast in het donker verlicht? Zo ja, tot hoe laat?

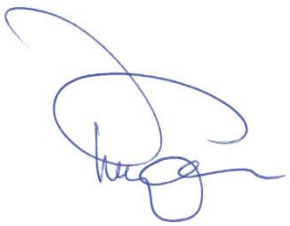
Conclusie

Kortom, om een veelheid aan redenen is het plan om een foodcourt te vestigen aan de voet van afslag Maashorst/Bedaf/Ziekenhuis een slecht plan. De monsterlijk hoge reclamezuil is daarbij in mijn ogen nog wel het meest ridicule element. Mocht de Raad ondanks de vele bezwaren toch akkoord gaan met het foodcourt en de reclamezuil, dan stel ik voor dat het logo van de Maashorst gewijzigd zal worden, zodat de "gouden M" van McDonalds daarin een prominente positie krijgt. Als **bijlage 4** treft u daartoe een suggestie aan.

Ik wens u veel wijsheid toe.

Om er zeker van te zijn dat dit bericht u (tijdig) bereikt, zend ik het u zowel per gewone post, alsmede per email.

Vriendelijke groet,

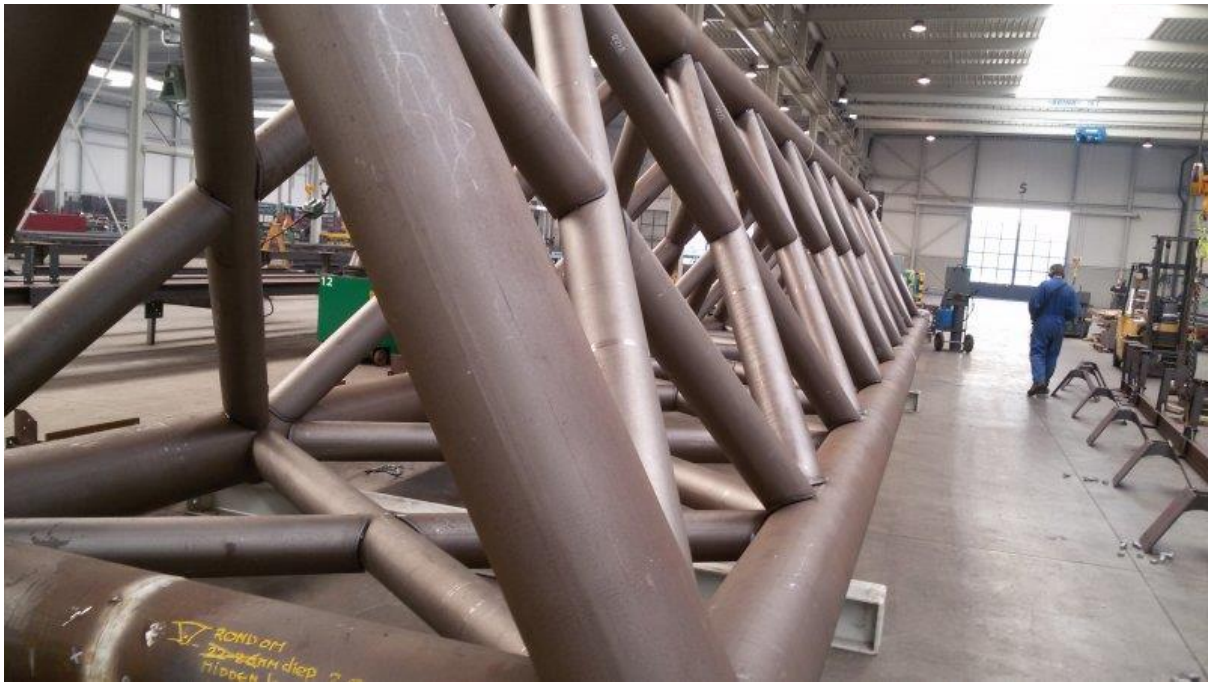
Ralf van der Pas
Canadasweg 11
5406 TS UDEN

Bijlage 1:

Bijlage 2:

Bijlage 3:

Bijlage 4:

DE MAASHORST